14.04.2014 г. / 19:07:56

Вяра

28.04 по еретическия, †15 април по църковния календар - Свв. апостоли Аристарх, Пуд и Трофим от Седемдесетте апостоли. Св. мъченици Василиса и Анастасия. Св. мъченик Сава Готски

В памет на светите апостоли Аристарх, Пуд и Трофим († ок. 67 г.)

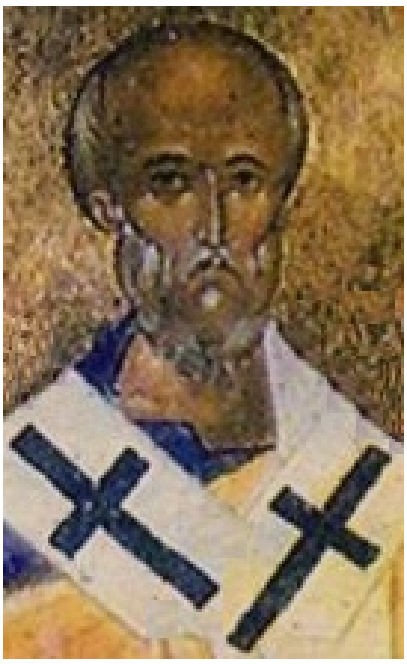

Свети апостол Аристарх. Фрагмент от стара икона

Свети Аристарх, за когото се споменава в книга “Деяния ня светите апостоли” и в посланията на свети апостол Павел до Колосяни и до Филимона, е бил епископ в сирийския град Апамея.

Свети Пуд, за когото говори апостол Павел във второто послание до Тимотея: “поздравяват те Евул, Пуд”, бил член на римския сенат. Като благочестив и добродетелен човек, приемал у дома си светите апостоли Петър и Павел; при него

се събирали и други вярващи за молитва, тъй че неговият дом впоследствие се превърнал в църква, която получила името “Пастирска”. Преданието разказва, че в тази църква е свещенодействал самият апостол Петър.

Свети Трофим, за когото споменава книга “Деяния на светите апостоли”, както и апостол Павел в същото Второ послание до Тимотея с тези думи: “Трофима пък оставих болен в Милит”, заедно с апостолите Пуд и Аристарх страдал заедно с апостол Павел при всички гонения срещу него.

Споменатите трима апостоли починали в Рим заедно с апостол Павел, като били посечени с меч по заповед на Нерон.

Тропарь апостолам

глас 3

Апо́столи святи́и,/ моли́те Ми́лостиваго Бо́га,/ да прегреше́ний оставле́ние// пода́ст душа́м на́шим.

Кондак апостолов

глас 4

Явися апостольский честный сей праздник,/ просвещая нас и греховную мглу прогоняя, зовущим:// явися Свет, и прииде избавление.

В памет на светите мъченици Василиса и Анастасия († ок. 68 г.)

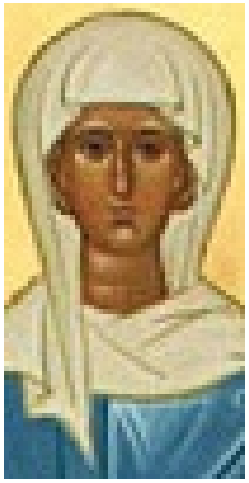

Света мъченица Василиса Римска

Просветени в християнската вяра от светите апостоли Петър и Павел, свети Василиса и Анастасия посветили себе си в служба на Господа, като погребвали телата на светите мъченици, умъртвявани за Христа. Когато доложили за тях на император Нерон, по неговата заповед войниците ги заловили и ги заключили в тъмницата. После те претърпели много мъки за Христа: безмилостно ги били, стъргали ги с железа, горили ги със свещи, но те си оставали твърди и непреклонни в християнската вяра. Накрая им били отсечени главите, и те заминали при Господа, за да застанат на небесата пред Него, в сонма на другите свети мъченици.

Страданието на свети мъченик Сава Готски († 372 г.)

Свети мъченик Сава Готски. Фрагмент от стара грузинска миниатюра. Света Гора-Атон

“Църквата Божия, която се намира в Готия, до църквата Божия, която пребивава в Кападокия, и всички християни на православната Църква, които живеят сред всички народи на вселената, милостта, мира и любовта на Бога Отца и на нашия Господ Иисус Христос - да се умножат.” Така започва посланието на готската църква до Кападокийската църква, в което е предложено повествованието на следващото по-долу житие. “Казаното някога от свети апостол Петър: “у всеки народ оня, който се бои от Него и върви по правда, приятен Му е”, изцяло се изпълни върху свети Сава, мъченик за Бога и нашия Спасител Иисус Христос. Свети Сава, родом гот, живеейки сред нечестивите и развратени жители на Готия, така подражавал на светите мъже и така бил украсен с добродетели, че като ярка звезда блестял на света. Защото

той, от дните на младостта си възлюбил закона Господен, си бил поставил като цел на своя живот и своите дела да достигне съвършенство в добродетелите, да дойде чрез познание на Божия Син “досъстояние на мъж съвършен”. “На ония, които любят Бога и са призвани по Негова воля, всичко съдейства към добро”. И наистина, противоборствайки мъжествено на дявола, отрекъл се от светската суета, свети Сава, като пазел мир с всички хора, достигнал горното царство и бил награден от Бога с вечно блаженство. За спомен на този свети мъченик и за назидание на благочестивите християни, решихме да не премълчаваме за славните му дела, а да предадем записа на неговата история.

Свети Сава твърдо изповядвал светата християнска вяра. Бил бърз за вършене на добро, отличавал се с благочестие, кротост, простота на речта, но не и на разума, живеел в мир с всички, безстрашно защитавал истината, като така затварял устата на езичниците - идолослужители, не бил горд, но както подобава на смирените, покорявал се на всички, бил мълчалив, на въпросите винаги отвръщал спокойно, без гняв, като вземал участие в църковното пеене и се грижел за благоустройството на църквата, не привързвал сърцето си към придобиването на имоти и пари, задоволявал се само с необходимото за насъщните потребности, бил трезвен, във всичко въздържан, с жени въобще не общувал. Цялото време той прекарвал в усърдна молитва и пост, бил чужд на тщеславието, със своя пример подбуждал всички към към богоугоден живот, тъй като самият той вършел само добро, и отбягвал всичко, което е противно на добродетелта. До края на живота си опазил “вярата, която действува чрез любов”, и никога не престанал безстрашно да проповядва Христовото име. Преди да бъде увенчан с мъченически венец за изповядването на светата християнска вяра, свети Сава нееднократно с делата си се проявявал като твърд поборник на истинското благочестие.

Когато готските князе и съдии започнали да преследват християните и да ги скланят да ядат идоложертвени приноси, някои от езичниците се наговорили помежду си - да предложат на своите роднини и познати, които изповядвали християнската вяра, вместо идоложертвени меса, чисти, които не са принасяни в жертва на идолите, и по този начин да предпазят християните от вкусване на идолско месо, а езичниците преследвачи да бъдат удовлетворени. Свети Сава, като научил за това, не само че самият той не пожелал да вкуси от тези меса, които, макар и да не били идоложертвени, но се предлагали като идоложертвени, помнейки словото на апостола: “Но ако някой ви каже: това е идолска жертва, не яжте”, като застанал посред народа, рекъл безстрашно на всеослушание:

- Ако някой вкуси от тези меса, не може да остане християнин!

С такива увещания светецът възпрепятствал всички да не паднат в примките на дявола. Затова онези, които били измислили споменатата лъжа, прогонили свети Сава от своето селище, но скоро го помолили да се върне обратно. Когато отново започнало гонение, някои от идолопоклонниците от същото селище, които принасяли жертви на идолите, поискали да известят на княза, че в тяхното селище няма нито един християнин и възнамерявали с клетва да потвърдят думите си. Тогава свети Сава отново безстрашно застанал сред народа и със силен глас извикал:

- Нека никой да не се кълне заради мене, защото аз съм християнин.

А споменатите идолопоклонници, като скрили своите роднини, които изповядвали християнската вяра, отишли при княза и се заклели пред него, че в тяхното селище няма християни, освен един.

Като чул това, беззаконният княз заповядал да доведат при него този християнин (а това бил свети Сава). Когато го довели, князът запитал присъстващите:

- Този християнин има ли някакво имущество?

Отвърнали му:

- Той няма нищо, освен това, с което е облечен.

Като огледал с презрение светеца, князът казал:

- Този човек едва ли е в състояние да окаже някому каквато и да е помощ, също така и да навреди на някого - като рекъл така, князът заповядал да отведат светеца.

След известно време в Готия отново било повдигнато от езичниците голямо преследване срещу християните. Наближавал денят за празнуване на Светата Пасха и блаженият Сава поискал да отиде в друго селище при християнския свещеник на име Гутин, за да отпразнува заедно с него празника на светата Пасха. Когато отивал натам, по пътя му се явил мъж, висок на ръст, със сияйно лице, който му казал:

- Върни се и иди в своето селище при свещеника Сапсал.

Сава отвърнал:

- Той не си е у дома, защото поради гоненията замина от селището и живее в страната на гърците. (Свети Сава не знаел, че по това време този презвитер се е върнал у дома си, за да посрещне празника на светата Пасха у дома си.)

После, като минал покрай мъжа, който му се явил, Сава се отправил към свещеника Гутин.

Този ден бил много ветровит. Внезапно дошъл голям облак и паднал толкова дълбок сняг, че Сава не можел да върви по-

нататък. Тогава Сава разбрал, че неговото пътешествие е било прекъснато по Божий промисъл и се върнал обратно, прославяйки Бога.

Когато влязъл в дома на свещеника Сапсал, той много се зарадвал, като го видял, и разказал на него и на другите онова, което се случило с него по пътя. И те отпразнували заедно празника Пасха.

През третата нощ на празника внезапно селището било нападнато от Атарид, един от нечестивите началници, син на княз Ротест, с голямо пълчище воини езичници. Атарид намерил свещеника мирно заспал в дома си, заловил го, а заедно с него уловил и Сава, като ги взели направо от постелята, необлечени, и ги завързали. Свещеника качили на каруца и го подкарали, а Сава, гол като току-що роден младенец, повлекли сред тръните, като безмилостно го биели с пръчки и бичове, и така го влачили чак до града. Така безжалостни и жестоки били мъчителите към Христовите раби! Но самата жестокост на мъчителите още повече спомагала да се прояви с всичка сила търпението и вярата на праведния мъж.

Когато настъпил денят, свети Сава прославял на всеослушание своя Господ и така говорел на мъчителите:

- Не ме ли гонихте и влачихте през тръните гол и бос? Погледнете сега, изранени ли са краката ми? По тялото ми има ли следи от ударите ви?

Те, като не видели ни най-малка следа от побоите върху тялото на светеца, много се почудили. После взели осите на каруцата и едната от тях сложили на рамената му, като протегнали ръцете му към краищата на оста и ги привързали към нея; а на другата ос по същия начин привързали нозете на светеца. След това го повалили на земята и през целия този

ден го измъчвали страшно чак до дълбока нощ. Когато мъчителите заспали, дошла една жена, която била станала през нощта, за да приготви на домашните си храна; тя освободила светеца, а той станал и започнал да ѝ помага в работата.

Като настъпил денят, Атарид отново заповядал да вържат ръцете на светеца и да го окачат на гредата в къщата. След известно време дошли пратеници от Атарид с идоложертвено месо при презвитера и при Сава и казали:

- Така казва великият Атарид: яжте от тези меса и ще се спасите от смърт.

Свещеникът отвърнал на пратениците:

- Няма да вкусим, защото не подобава да ядем осквернено от бесовете. По-скоро сме съгласни Атарид да ни разпъне или по някакъв друг начин да ни предаде на смърт.

А блаженият Сава запитал пратениците:

- Кой изпрати това?

Те отвърнали:

- Нашият господар Атарид.

На това светецът им казал:

- Един е Господ - Бог, Който е на небесата. Нечисто и мерзко е вашето пагубно месо, както и самият този Атарид, който ви е изпратил.

Светецът едва произнесъл тези думи и един от Атаридовите слуги, силно разярен, с такава сила го ударил в гърдите с копието, което държал, че всички, които стоели там, помислили, че ще умре. Но мъченикът, пазен от Божественото провидение, не получил никаква следа от удара и не

почувствал никаква болка, а казал на онзи, който го ударил:

- Ти си мислиш, че си ме ранил силно с твойто копие; а аз почувствах удара ти сякаш някой ме е ударил с мека вълна.

Като научил какво се е случило, Атарид заповядал да предадат на смърт свети Сава. Тогава нечестивите слуги, като оставили свещеника Сапсал вързан, хванали Сава и го повели към реката, която се наричала Мусова, за да го удавят. Светият мъченик, като помнел Господнята заповед за любовта към ближния като към самия себе си, запитал слугите, които го водели.

- А защо презвитерът не се осъжда на смърт заедно с мене?

Те отвърнали на светеца:

- Това не те засяга.

А той, изпълнен с радост, възкликнал:

- Благословен си, Боже, и прославено е името на Твоя Син навеки, амин. Защото Атарид сам се предаде на смърт и вечна гибел, а мен изпрати във вечния живот, който няма край. Тъй е угодно на Теб, Господи, Боже наш, да стане с Твоите раби.

Така, и воден на смърт, светецът не преставал да хвали и благодари на Бога, защото смятал, че “страданията на сегашното време не са нищо в сравнение с оная слава, която ще се яви в нас”.

А слугите си говорели един на друг:

- Защо да не пуснем този невинен човек? Атарид няма да разбере, че сме го пуснали.

Но свети Сава им казал:

- Защо говорите безумни работи? По-добре изпълнявайте

което ви е наредено. Защото аз виждам това, което вие не можете да видите. Ето, светите ангели чакат, дошли със слава да вземат душата ми.

Тогава отвели светия мъченик на реката и като привързали голямо парче дърво за шията му, хвърлили светеца в дълбокото и го удавили. Така се преставил свети Сава, опазил до края на живота си светата вяра в чистота. Той преживял тридесет и осем години, увенчан с мъченически венец, на петия ден след празника Пасха (тоест на 12 април) през царуването на Валентиниан на запад, Валент на изток и при управлението на антипатите Модест и Аринтий.

След време палачите извлекли от водата тялото на мъченика и го захвърлили на брега без погребение. Но нито звяр, нито птица се докоснали до това свято тяло, защото то било скрито от ръцете на благочестиви християни.

Един от скитските военачалници Юний Саран, който почитал истинския Бог, като изпратил предани мъже, взел светото тяло на мъченика от земята на готите и го пренесъл в гръцката страна. Той, в желанието си да украси своето отечество, изпратил този чуден дар и славен плод на вярата, според съвета на презвитерите в Кападокия при ваше благочестие - завършва посланието, - съгласно волята на Господа, Който дарява Своята благодат на тези, които Му се боят. Извършвайки паметта на мъченика в деня, в който той е бил увенчан с мъченически венец, възвестете за това и на другите братя, та цялата православна апостолска Църква, като се радва духовно, да прославя Господа, Който си е избрал такива раби. Приветствайте всички светии; целуват ви със света целувка всички братя, които заедно с нас търпят гонение. А на Този, Който може чрез Своята благодат и човеколюбие да ни отведе в Небесното Царство, слава, чест и поклонение, с Единородния Негов Син и Пресветия Дух во

веки, амин.

buditeli.info © 2017